

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

กาญจนา แยมเสาชอง

The Study of the Factors Affecting the Learning Achievement of the Undergraduate Students of the Faculty of Architecture, Naresuan University

Kanjana Yamsaonthong

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก 65000

Faculty of Architecture, Naresuan University, Phitsanulok 65000, Thailand

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ตามระบบรับเข้าศึกษาระหว่างระบบกลาง (Admission) ระบบรับตรง (Quota) และระบบรับตรง (โครงการพิเศษ) กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2-5 ภาคการศึกษาปลายปีการศึกษา 2554 จำนวน 158 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากกลุ่มประชากรทั้งหมด ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติคำนวณหาค่าร้อยละค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression method) แบบ Stepwise และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่า มี 3 ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ตัวแปรด้านพฤติกรรมการเรียนของนิสิต ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา และตัวแปรด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อนกับนิสิต

2. นิสิตหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่ผ่านการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาจากระบบกลาง (Admission) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านิสิตที่ผ่านการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาจากระบบรับตรง (โครงการพิเศษ) และระบบรับตรง (Quota)

คำสำคัญ : ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน , ระบบรับเข้าศึกษา

Abstract

Based on two main factors, this research: 1) examines the factors that affect an academic achievement at undergraduate level examination; and 2) compares the academic accomplishment of the student who came from different schemes of enrollment, which are Admission, Quota and Direct-Entry matriculation.

The samples of this study came from by specific population of the undergraduate students at the Faculty of Architecture, Naresuan University. The total of 158 students from the sophomores to seniors participated in this research in 2011 during the second semester. The method of data collection employed questionnaire Statistics Package for the Social Sciences (SPSS) was subsequently used to find out the indicators including mean (\bar{X}) and standard deviation (SD), before utilize Stepwise Multiple Regression Method and One-way Analysis of Variance to analyze the findings.

The analysis of the results reveals that three main variables, including the student's learning behavior, learning environment and interrelation between them can be concluded as the crucial factors affecting their academic achievement.

In sum, the statistic studies further disclose that the students who have enrolled in the faculty by Admission program have completed the examination with a higher score than those accepted by Quota enrollment, whereas the Direct-Entry's students were the least academically competent group.

Key words : Achievement , Admission system

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร เป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งจัดการศึกษาทั้งในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา โดยนิสิตในระดับปริญญาตรีทุกคนจะต้องผ่านการสอบคัดเลือกระบบใดระบบหนึ่ง จาก 3 ระบบ อันได้แก่ (1) ระบบกลาง (Admission) เป็นระบบรับบุคคลเข้าศึกษาเพื่อให้นักศึกษาที่มีความรู้ความสามารถและความถนัดตรงตามสาขาวิชาที่เรียน ซึ่งเมื่อปีการศึกษา 2549 การรับเข้าศึกษาในระบบกลางได้มีการปรับเปลี่ยนจากระบบสอบแข่งขันเพื่อคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา (Entrance Examination) มาสู่ระบบการรับเข้า (Admissions) (2) ระบบรับตรง (Quota) ซึ่งเป็นระบบที่เน้นนโยบายการให้โอกาสเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยนเรศวรแก่นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนหรือสถานศึกษาในจังหวัดภาคเหนือที่อยู่ในเขตส่งเสริมการศึกษาของมหาวิทยาลัยในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด คือ กำแพงเพชร ตาก นครสวรรค์ พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ สุโขทัย อุตรดิตถ์ อุทัยธานี และพะเยา โดยที่การพิจารณารับนิสิตในระบบนี้จะพิจารณาจากผลการสอบข้อเขียนในวิชาที่มหาวิทยาลัยจัดสอบ ประกอบผลการสอบ O-NET (3) ระบบรับตรง (โครงการพิเศษ) จากเหตุผลดังกล่าวมหาวิทยาลัยนเรศวรจึงได้จัดตั้งโครงการพิเศษ หลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ภายใต้ชื่อ “โครงการผู้มีความสามารถทางด้านสถาปัตยกรรม” โดยโครงการนี้จะพิจารณาคุณสมบัติเฉพาะในการรับจากผลการเรียนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย 2.50 รวมทั้งผ่านการเข้าค่ายและผลสอบข้อเขียนในวิชาที่คณะฯ จัดสอบ ทั้งนี้โครงการพิเศษอื่นๆ จะเป็นไปตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด ดังนั้น จึงถือได้ว่าผู้ที่ผ่านการสอบคัดเลือกจากระบบต่างๆ เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมที่จะ

เรียนได้ตามที่หลักสูตรกำหนด แต่ในปัจจุบันพบว่า นิสิตที่เข้ามาศึกษาหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต มีนิสิตที่พื้นฐานสภาพการเป็นนิสิตจำนวนมาก อีกทั้งมีนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ดังจะเห็นได้จากข้อมูลสถิตินิสิตตามที่ปรากฏในตาราง 1

ตาราง 1 ข้อมูลสถิตินิสิตจำแนกสภาพตามปีที่รับ ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2554

ปีการศึกษา ที่รับเข้า	จำนวนรับ	ปกติ		รอพินิจ		พื้นฐานสภาพ	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2553	57	36	63.16	4	7.02	17	29.82
2552	55	39	70.91	2	3.64	14	25.45
2551	63	34	53.97	1	1.59	28	44.44
2550	57	41	71.93	3	5.26	13	22.81
รวม	232	150	64.66	10	4.31	72	31.03

ที่มา : ระบบบริการข้อมูลการศึกษา กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร ณ วันที่ 19 กันยายน 2554

เหตุผลและข้อมูลข้างต้น สนับสนุนข้อสังเกตที่ว่า การออกกลางคันของนิสิต รวมไปถึงการใช้เวลาเรียนเกินกว่าที่หลักสูตรกำหนดถือเป็นความสูญเสียเปล่าทางการศึกษาทั้งในแง่ของเวลา การลงทุนและการวางแผนของคณะ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต พร้อมทั้งเปรียบเทียบว่านิสิตที่รับเข้าศึกษาจากระบบใดมีศักยภาพในการเรียนในหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต มากกว่ากันเพื่อที่จะสามารถอธิบายได้ว่ามีตัวแปรใดบ้างที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต ซึ่งผลจากการศึกษาครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งใช้ประกอบการตัดสินใจพิจารณาระบบการรับนิสิตที่สามารถคัดกรองผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ เหมาะสมที่จะศึกษาต่อในหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิตอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ตามระบบรับเข้าศึกษา ระหว่าง ระบบกลาง (Admission) ระบบรับตรง (Quota) และระบบรับตรง (โครงการพิเศษ)

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
ประชากร ได้แก่ นิสิตหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวรที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2-5 ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2554

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวรที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2-5 ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2554 จำนวน 158 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากกลุ่มประชากรทั้งหมด

2. ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น/ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- เจตคติต่อการเรียนของนิสิต
- พฤติกรรมการเรียนของนิสิต
- ความสัมพันธ์ระหว่างบิดา มารดากับนิสิต
- ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อนกับนิสิต
- คุณลักษณะและพฤติกรรมการสอนของอาจารย์
- ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิต
- สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา

ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือเกรดเฉลี่ยสะสม (GPA)

สมมติฐานการวิจัย

1. มีตัวแปรอย่างน้อย 1 ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนิสิตหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต
2. การเข้าศึกษาในระบบที่แตกต่างกันมีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิตแตกต่างกัน

วัสดุอุปกรณ์และวิธีการ

เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของนิสิต เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 สอบถามพฤติกรรมการใช้ชีวิตของนิสิต เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 7 ข้อ ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เกี่ยวกับเจตคติต่อการเรียนของนิสิต จำนวน 8 ข้อ พฤติกรรมการเรียนของนิสิตจำนวน 10 ข้อความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับนิสิต จำนวน 7 ข้อความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อนกับนิสิต จำนวน 7 ข้อ คุณลักษณะและพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ จำนวน 9 ข้อ ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิต จำนวน 5 ข้อ และสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา จำนวน 4 ข้อ โดยมีข้อความเชิงบวก 43 ข้อ และข้อความเชิงลบ 7 ข้อการสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แล้วทำการสังเคราะห์ปัจจัยหรือตัวแปรต่างๆ จากนั้นดำเนินการสร้างแบบสอบถามสำหรับใช้ในการวิจัย โดยมีเนื้อหาครอบคลุมปัจจัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร เมื่อสร้างแบบสอบถามแล้วเสร็จได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อที่ปรึกษาโครงการวิจัย เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้แบบสอบถามมีความตรงตามขอบเขตที่ต้องการศึกษา และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ทำการชี้แจงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือจากผู้ให้ข้อมูล หลังจากผู้ให้ข้อมูลตอบแบบสอบถามเสร็จจะทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล หากพบว่าข้อคำถามใดไม่สมบูรณ์จะขอให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ตอบข้อคำถามให้สมบูรณ์อีกครั้ง หลังจากนั้นได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาทั้งหมดก่อนนำไปบันทึกข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทำการสรุปผล สำหรับข้อมูลที่ได้จากการสำรวจในครั้งนี้ จะถูกเก็บเป็นความลับอย่างเคร่งครัด และรายงานผลจะเป็นไปในลักษณะภาพรวมเท่านั้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการเก็บรวบรวมด้วยแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ในวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยวิธี Enter และ Stepwise Selection และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance)

ผลการศึกษา

1. ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต พบว่า มี 3 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต ได้แก่ ตัวแปรด้านพฤติกรรมกรรมการเรียนของนิสิต (X2) สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา (X7) และความสัมพันธระหว่างกลุ่มเพื่อนกับนิสิต (X4) แต่ตัวแปรด้านเจตคติต่อการเรียนของนิสิต (X1) ความสัมพันธ์ระหว่างบิดา มารดากับนิสิต (X3) คุณลักษณะและพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ (X5) และความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิต (X6) ไม่มีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต โดยมีผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ด้วยวิธี Enter และ Stepwise Selection ดังนี้

1.1 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรทำนายกับตัวแปรเกณฑ์ ด้วยวิธี Enter สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร มีค่าเท่ากับ .464 (R=.464) ซึ่งเป็นความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง มีทิศทางไปในทางบวก ตัวแปรพยากรณ์อธิบายความแปรปรวนของตัวแปรเกณฑ์ได้ร้อยละ 21.50 ($R^2=.215$) มีความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าเท่ากับ .385 (SE=.385) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทำนายกับตัวแปรเกณฑ์ สามารถใช้ทำนายปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสรุปสมการการถดถอยในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานดังนี้

ด้วยวิธี Enter

ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.686 (a) + .023(X1) + .313(X2) + .064(X3) + .156(X4) + .103(X5) + .066(X6) + .123(X7)$$

ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = .022(Z1) + .288(Z2) + .094(Z3) + .218(Z4) + .106(Z5) + .072(Z6) + .231(Z7)$$

1.2 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรทำนายกับตัวแปรเกณฑ์ ด้วยวิธี Stepwise สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยนเรศวร มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง และมีทิศทางไปในทางบวก ได้แก่ตัวแปรทำนายด้านพฤติกรรมกาเรียนของนิสิต (X2) สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา (X7) และความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อนกับนิสิต (X4) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถอธิบายความแปรปรวนของปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต ได้ร้อยละ 19.50 ($R^2 = .195$) มีความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า .384 (SE=.384)และพบว่าพฤติกรรมกาเรียนของนิสิต (X2) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย เท่ากับ .293 สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา (X7) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย เท่ากับ .148 และความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อนกับนิสิต (X4) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย เท่ากับ .143 โดยสรุปสมการการถดถอยในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานดังนี้

ด้วยวิธี Stepwise

ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.591(a) + .293(X2) + .148(X7) + .143(X4)$$

ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = .270(Z2) + .277(Z7) + .199(Z4)$$

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ตามระบบรับเข้าศึกษา พบว่า นิสิตที่ผ่านการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาจากระบบกลาง (Admission) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านิสิตที่ผ่านการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาจากระบบรับตรง (โครงการพิเศษ) และระบบรับตรง (Quota)

อภิปรายและสรุปผลการศึกษา

1. ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่ามี 3 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ตัวแปรด้านพฤติกรรมกาเรียนของนิสิต สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา และความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อนกับนิสิต

1.1 พฤติกรรมกาเรียนของนิสิต ผลวิจัยพบว่า พฤติกรรมกาเรียนของนิสิตเป็นตัวแปรที่ทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยมีน้ำหนักในการทำนายมากที่สุด ($b = .293$) แสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมกาเรียนเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กล่าวคือ ผู้เรียนที่เรียนดีนั้นนอกจากจะขึ้นอยู่กับความสามารถของบุคคลด้านสติปัญญาแล้ว พฤติกรรมกาเรียนที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับการรู้จักใช้เวลาในการเรียนอย่างเหมาะสม มีการวางแผนกาเรียนและกาทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จทันตามเวลาที่กำหนด รวมไปถึงกาศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากการเรียนในชั้นเรียนก็เป็นปัจจัยที่จะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนได้เป็นอย่างดี ดังที่ แมดดอกซ์ ลินด์แกรน (Maddox.1965:9) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนอกจากจะขึ้นอยู่กับความสามารถของบุคคลแล้วยังขึ้นอยู่กับวิธีการเรียนที่มีประสิทธิภาพด้วย ซึ่งความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของแต่ละคนนอกจากจะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทางด้านสติปัญญาและความสามารถทางสมองร้อยละ 50-60 แล้วยังขึ้นอยู่กับความพยายามและวิธีการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพร้อยละ 30-40 ซึ่งผลการวิจัยได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉัตรวิวัฒน์ จรัสรวาวัฒน์(2550,บทคัดย่อ)ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้แก่ ความพร้อมในการเรียน แรงจูงใจ การเชื่อมโยงการเรียนรู้ การรับรู้ ความจำ ความคิดสร้างสรรค์มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในทุกช่วงแถมเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ร้อยละ 33.0 ขึ้นไป อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจรินทร์ สันตติวงศ์ไชย

และเอมิกา สุขโต(2553,บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่าง คือ พฤติกรรมการเรียน (p -value=0.031) สมรรถนะในการเรียน (p -value=0.000) สมรรถนะในการสอบ (p -value=0.000) ความกังวลในการสอบ (p -value=0.001) และทัศนคติต่อคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล (p -value=0.018) เช่นเดียวกับงานวิจัยของ พรพจน์ เพ็ชรทวีพรเดช (2547,บทคัดย่อ) ที่ศึกษาปัจจัยด้านพฤติกรรมการเรียนที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพพบว่า พฤติกรรมการเรียนทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พฤติกรรมการเรียนสามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ทั้งในกลุ่มรวมและในทุกคณะ

1.2 สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา ผลวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาเป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่ทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต โดยมีน้ำหนักในการทำนาย ($b = .148$) แสดงให้เห็นว่าสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อการรับรู้และพัฒนาการด้านต่างๆ ของนิสิต ดังที่กรมวิชาการ (2544:4-6) ได้กล่าวถึงสิ่งแวดล้อมทางวิชาการว่า การจัดบรรยากาศในชั้นเรียนเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยตรง บรรยากาศการเรียนที่ดีจะช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนเต็มความสามารถ และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างผู้สอนและผู้เรียน และระหว่างผู้เรียนด้วยกัน จะช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น นอกจากนี้ สื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับการเรียนการสอน สถานที่ตั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนล้วนมีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อการเรียนการสอน และสอดคล้องกับ วิจิตร วรุตบางกูร (2542,บทคัดย่อ) ที่กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านสถานที่ผลต่อการรับรู้และการพัฒนาในด้านต่างๆ ของนิสิตในมหาวิทยาลัย ถ้านิสิตเห็นว่าสภาพแวดล้อมดีและเหมาะสมก็จะก่อให้เกิดความพึงพอใจต่อสถาบัน โดยที่จะมีความพยายามและตั้งใจศึกษาหาความรู้และประสบการณ์ต่างๆ อยู่ในสถาบันต่อไปจนสำเร็จการศึกษา ซึ่งจากการศึกษาความคิดเห็นของนิสิตหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต ด้านสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านิสิตเห็นว่าคณะฯ ยังจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพทั้งห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับจัดการเรียนการสอน สถานที่นั่งพักผ่อนภายนอกห้องเรียน รวมถึงบริการด้านสาธารณูปโภค เช่น ห้องน้ำ ที่ตั้งขยะ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนหนึ่งอาจมาจากปัจจุบันคณะฯ กำลังอยู่ในระหว่างการก่อสร้างอาคารเรียนของคณะฯ ที่ผ่านมาคณะฯ ได้จัดการเรียนการสอนในอาคารวิศวกรรมไฟฟ้าและคอมพิวเตอร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จึงส่งผลให้จำนวนห้องเรียนและอุปกรณ์ต่างๆ มีไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้งานหลังจากอาคารเรียนของคณะฯ แล้วเสร็จและสามารถเข้าไปใช้จัดการเรียนการสอนได้อย่างสมบูรณ์คงจะแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ และสามารถสนองตอบความต้องการในการใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อนกับนิสิต ผลวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อนกับนิสิตก็เป็นตัวแปรหนึ่งที่ทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต โดยมีน้ำหนักในการทำนาย ($b = .143$) แสดงให้เห็นว่ากลุ่มเพื่อนเป็นสิ่งกลุ่มใหญ่ที่มีบทบาทสำคัญต่อชีวิตความเป็นอยู่ของนิสิตในมหาวิทยาลัยและมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการทางความรู้ ทัศนคติ บุคลิกภาพ สติปัญญาและความสามารถของนิสิตเองด้วย ดังที่ ประกอบ คุปรัตน์ (2525, อ้างใน นิพนธ์ วรรณ. 2551:29) ได้สรุปความสัมพันธ์ของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อนิสิตตามแนวคิดของเฟลด์แมนและนิวคอมว่า เพื่อนสามารถให้กำลังใจได้ซึ่งไม่สามารถหาได้จากอาจารย์ในชั้นเรียน อีกทั้งยังช่วยทำให้นิสิตมีความมั่นใจและพอใจในตนเองมากยิ่งขึ้น รวมถึงยังทำหน้าที่ในการฝึกการเข้าสังคมช่วยเหลือกันในช่วงการเรียนและการทำงาน และสอดคล้องกับ ดิคอสเตอร์ (1971:57) ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียน พบว่า นิสิตมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์สูงและมีแนวโน้มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านิสิตที่มีความพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียนต่ำ เช่นเดียวกับการศึกษาของ บอยด์ (1979:75) ที่ได้นำเสนอพร้อมอภิปรายเกี่ยวกับการวัดผลสัมฤทธิ์และความก้าวหน้าของนักศึกษาวิชาคณิตศาสตร์โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า ความเปลี่ยนแปลงของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เห็นได้ชัดเจนโดยวัดจากลักษณะความสัมพันธ์

ระหว่างกลุ่มเพื่อน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของมหาวิทยาลัย ความเป็นอยู่ของนักศึกษา สถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคม ซึ่งตัวแปรเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา

2. จากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ตามระบบรับเข้าศึกษา พบว่า นิสิตที่เข้าศึกษาผ่านระบบการสอบเข้าที่ต่างกันทั้ง 3 ระบบ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือเกรดเฉลี่ยสะสมแตกต่างกันอย่างชัดเจน กล่าวคือ ระบบสอบเข้าที่นิสิตมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด คือ ระบบกลาง (Admission) รองลงมาคือ ระบบรับตรง (โครงการพิเศษ) และระบบรับตรง (Quota) ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้ผลการวิจัยได้สอดคล้องกับการวิจัยของ อิติมา พลับพลึง และปิยพงศ์ พลับพลึง (2550,บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เข้าเรียนโดยวิธีโควตาและการสอบคัดเลือกของคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล-รัตนโกสินทร์ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนถ้าพิจารณาจากประเภทของนักศึกษาที่สอบคัดเลือกโดยวิธีโควตา สอบตรงและสอบรวม พบว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน โดยนักศึกษาที่สอบคัดเลือกโดยวิธีสอบรวม(ผ่าน สกอ.) จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าวิธีสอบตรง หรือกล่าวได้ว่านักศึกษาที่สอบคัดเลือกโดยวิธีสอบตรงจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำที่สุด และแตกต่างจากนักศึกษาที่สอบคัดเลือกโดยวิธีสอบรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกับผลการศึกษาของเบญจรินทร์ สันตติวงศ์ไชย และเอมิกา สุขโต (2553,บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่านักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ที่เข้าเรียนผ่านระบบการสอบเข้าเรียนที่ต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

(p-value=0.036) จากผลการวิจัยมีข้อสังเกตว่า ความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือเกรดเฉลี่ยสะสมของนิสิตทั้ง

3 ระบบ ส่วนหนึ่งมาจากความกดดันทางการเรียนและพฤติกรรมการณ์การเรียนของนิสิตที่แตกต่างกัน อีกส่วนหนึ่งน่าจะมาจากกระบวนการคัดกรองนิสิตที่มีมาตรฐานแตกต่างกัน ซึ่งระบบกลาง (Admission) เป็นระบบที่มีมาตรฐานในการสอบคัดเลือกนิสิตเพื่อให้ได้ผู้เรียนที่มีความรู้ ความสามารถและความถนัดตรงตามสาขาวิชาที่เรียน จึงส่งผลให้นิสิตที่เข้ามาศึกษาจากระบบนี้มีศักยภาพในการเรียนในรายวิชาต่างๆ ทั้งวิชาศึกษาทั่วไปและวิชาเฉพาะของหลักสูตรได้ดีส่งผลให้นิสิตมีเกรดเฉลี่ยสะสม (GPA) สูงตามมาในมุมมองกลับกันระบบคัดกรองที่มหาวิทยาลัยสร้างขึ้นสำหรับรับนิสิตในระบบรับตรงนั้นต้องคำนึงถึงการให้โควตาสำหรับนักเรียนในจังหวัดภาคเหนือที่อยู่ในเขตส่งเสริมการศึกษาของมหาวิทยาลัยนเรศวร วิธีการสอบคัดเลือกที่ยังไม่มีประสิทธิภาพมากพอที่จะคัดกรองผู้ที่มีความรู้ความสามารถและถนัดในสาขาวิชา อีกทั้งยังต้องคำนึงถึงจำนวนรับตามแผนที่วางไว้ จึงส่งผลให้นิสิตที่ผ่านการสอบเข้าศึกษาในระบบนี้มีศักยภาพในการเรียนรายวิชาต่างๆ ต่ำกว่านิสิตที่ผ่านการสอบเข้าจากระบบกลาง (Admission) ซึ่งที่ผ่านมาก็ยังไม่มีการศึกษาผลสัมฤทธิ์ของนิสิตที่รับเข้าจากระบบต่างๆ อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะงานวิจัยในอนาคต

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาเปรียบเทียบศักยภาพการเรียนของนิสิตที่รับเข้าจากระบบต่างๆ และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต ซึ่งผู้วิจัยมีขอบเขตในการศึกษาเฉพาะหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต เท่านั้น แต่ยังไม่มีการศึกษาวิจัยในหลักสูตรอื่นที่คณะฯ เปิดสอน ดังนั้น จึงควรมีการวิจัยในลักษณะเดียวกันหรือทำนองเช่นนี้กับตัวอย่างประชากรในหลักสูตรหรือสาขาวิชาอื่นๆ เพื่อจะได้ทราบผลการวิจัยและเป็นประโยชน์ชัดเจนยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ควรมีการศึกษาด้านสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาอีกครั้งหลังจากที่ย้ายสถานที่จัดการเรียนการสอนไปยังอาคารเรียนของคณะฯ ที่สร้างใหม่ เพื่อจะได้ทราบว่าสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษายังเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนิสิตอีกหรือไม่

กิตติกรรมประกาศ

วิจัยสถาบันฉบับนี้สามารถดำเนินการและสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาของคณะกรรมการวิจัยสถาบัน มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์สนับสนุนทุนวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ทำให้การทำวิจัยนี้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ โดยเฉพาะที่ปรึกษาโครงการวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุทัศน์ เยี่ยมวัฒนา ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา และคำแนะนำอันเป็นประโยชน์ตลอดการดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณนิสิตหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล ที่ได้ให้ความร่วมมือและกรุณาเสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถามด้วยความตั้งใจ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในน้ำใจอันดีงามของทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง

ประโยชน์และคุณค่าอันพึงมีจากงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบแต่บุคคลที่เอ่ยมาทิ้งหมดซึ่งล้วนเป็นผู้มีส่วนร่วมในงานวิจัยนี้จนสำเร็จลงได้ด้วยดี

บรรณานุกรม

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). **เอกสารชุดเทคนิคการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด.**

กรุงเทพมหานคร : ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ.

ฉัตรปวีณ์ จรัสรวาววัฒน์. (2550). **ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยหัวเฉียว**

เฉลิมพระเกียรติ. รายงานการวิจัย สำนักพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

ธิติมา พลัปลิ่ง และปิยพงษ์ พลัปลิ่ง. (2550). **การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยวิธีโควตา และการสอบ**

คัดเลือกของคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์. รายงานการวิจัย คณะ

บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์, กรุงเทพมหานคร.

เบญจรินทร์ สันตติวงศ์ไชย และเอมิกา สุขโต. (2553). **ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษาคณะเภสัช**

ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. โครงการพิเศษปริญญาเภสัชศาสตรบัณฑิต คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

กรุงเทพมหานคร.

ประกอบ คู่ปรัดน์. (2525). **นิสิตนักศึกษาและกระบวนการกลุ่มในสถาบันอุดมศึกษาในนิสิตนักศึกษา หลักการ ปัญหา และ**

แนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: พระพินา.

พรพจน์ เพ็ชรทวีพรเดช. (2547). **ปัจจัยด้านพฤติกรรมการณ์เรียนที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา**

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. ปริญญาโทบริหารศ.ม.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพมหานคร.

วิจิตร วรุตบางกูร. (2542). **การวางแผนผังพัฒนาและพัฒนาสถานศึกษา.** กรุงเทพฯ: ขนิษฐการพิมพ์.

Boyd. W.M. (1979). **The Forte Side of the Black Undergraduate : and Assessment of Academic**

Achievement and Aspirations During the 1970's. Paper Presented at the Annual Meeting of the American Educational Research.

DeCoster. (1971). **Some Effects of Difference Classroom Conditions Upon Interpersonal Relationship,**

Personal Adjustment and Achievement for College Freshman. Dissertation Abstract.

Feldman, Kenneth A. and Theodore M.Newcomb. (1970) **The Impact of Collage on Student.** San

Francisco. Jossey – Bass Inc.

Maddox, H. (1965). **How to study.** London: The English Language Book Society. McGraw z Hill Book.